

ՊԱՅՐԵՆԻՔ

15

Փարա

ՕՐԱԹԵՐԹ

15

Փարա

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի: Կարելի Է գրեթէ Գոյալ: Եւ զանազան հոսիս 7 արծաթ մեծիս կանխիկ: Գաւառական Եւրոպայի տարածքէն ծախքը մեր վրայ է: Անցանքեալ Եւ Կառնաւայ քաղաքը ալ կը հրատարակուի:

Լրագրոյ վերաբերեալ գիր կամ համակ պետք է ուղղել Եւրոպայի գիր Բիգա փաղա խաւ Թ. 44: Խմբագրութեան ուղղեալ գիր Եւ չը տրուի: Ծանուցման առջի մեկ անգամի համար 3 զրույ է: Եւրոպայի Եւրոպայի համար անկարգութիւն կը լինի:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԻՄ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

ՃՄԲ.

ՆՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ

Հրաժարման հրաժարեցուցման և վախճանման պատճառով Ընդհ. Ժողովոյ պալատի յիսուկէ աւելի երեսփոխանաց տեղ նոր ընտրութեանց համար Ազգային վարչութեան հրահանգ գացած է արդ օր անկ է:

Այս էջերուն մէջ քանիցս բացատրելու աւելի ունեցած եմք երեսփոխանական Ժողովոյ կարեւորութեան վրայ, այս անգամ գարձեալ կու գամք մի քանի տեղերով սոյն կենսական խնդրոյ վրայ Ժողովութեան Կարգադրութեան հրահանգներու:

Մեր կարծեալ ընտրութեան և ընտրութեան վերաբերմամբ, արդի կենսական գործարարներ, յայտնի է ըզգալի և հիմնական յեղաշրջում մը չէ կարելի ուղղել, բայց գոնէ, անհնար արարներէ ի վեր Ժողովութեան փորձով և անհնար գործողութիւնն ունեցաւ թէ երեսփոխանական ընտրութեան միջոցին ցոյց տուած իւր անտարբերութիւնն քանի որ անգործի քաղաք, տեղի տալով իսկ մը անուս անձերու որ գան բազմին ազգին գերագոյն Ժողովոյ, Թանկերու վրայ քուէ և վճիռ տան զգալին այլ և այլ կենսական և կարեւորագոյն խնդրոց մէջ:

Հազար անգամ ըսուած է թէ երեսփոխանական Ժողովը ազգին ամենէն մեծ ամենէն առաւել հեղինակութիւն և կշիռ ունեցող Ժողովն է, հետեւեալ յայդ գերագոյն Ժողովին անդամներն օրքան ձեւանա, անկախ և կարեւոր մարդիկ ըլլան, այդ Ժողովին կարեւորութիւնն ալ համեմատաբար այնքան կաւելնայ, ընդհակառակն երեսփոխանական Ժողովոյ անդամներն օրքան անոր մարդիկ ըլլան երեսփոխանութիւնն ալ այնքան իւր կարեւորութիւնը կը կորսնցնէ:

Արդ փոխանակ արտօնուած թէ ինչու մեր Ժողովներէ մեծ գործեր չեն արդիւնաւորիր, պէտք է արտօնուած մեր Թանկութեան, մեր անտարբերութեան, մեր ստանդարտութեան գէշի ազգային շահեր:

Շատ բաներ կան որ մեր ձեռքաց մէջն

են և մէք զայնս կատարելու մասին անփոյթ կը գտնուիմք, ուրեմն եթէ մեր անտարբերութեան պատճառաւ ազգային հանրական գործերն յոռի շրջանի մը մէջ տարուբերին, ո՛վ է մեղաւորն:

Մեղաւորն ո՛վ է եթէ մէք մեր պարտականութիւնը չի կատարելով Թողութեան գործերն այնպիսի ընթացք մը բռնեն ուսկից աւելի գէշ մաղթեմք որ չունենամք:

Մեր ազգային գործառնութեանց պաշտօնավարութեանց և մանաւանդ ընտրական գործողութեանց մէջ քիչ մ'ալ անպետական ընթացք պէտք է ունենանք, այն կեանքը որ անփոքար անբաւարար կիրթ հրահանգներու և լեւնական շօկաւորներու յատուկ է, շատ իսկ վարած եղանակ, Ժողովութեան մեծամասնութեան անհաշիւ և իւր գոյութեամբ պարծենցող Ժողովութեան մը պէտք է յիշատի և իւր շուրջը անցած գարձած գոնէ ներքին յեղաշրջումներուն պէտք է մասն և հաշորդ գտնուի, որպէս զի իւր վիճակն ալ ըստ այնմ փոխուի և լաւագոյն պայմանի մէջ մտնէ:

Ահաւասիկ յաւաքիկայ ընտրութեանց մէջ որ ամբողջ երեսփոխանութեան համարեալ կէտն ըսել է, Ժողովութեան անպաւստիանութիւնն է աչքը չորս բանալ և իւր քուէն տալ այնպիսի անձանց որոց անկեղծութեան ազգայինութեան, ձեռնհասութեան և անկախութեան վրայ վստահ է:

Ընտրողը իրենց քուէն պիտի տան այնպիսի մարդոց որք համարձակ և ճշկատաբայ տանին ներկային իրենց ամուսնական, կրօնական, կրթական բարձրագոյն շահերն, ուստի ո՛վ որ մարդահաճութեան համար այս կամ այն թեթեւութիւններու քուէ կուտայ ըսել է թէ իւր ամուսնական, կրօնական և կրթական շահերը յօժարամիտ կը յանձնէ անոնց, ո՛վ որ անտարբերութեամբ ցուրտ աչք կը նայի իւր ընտրական իրաւունց վրայ, այդ ըսել է թէ իւր գլուխը օտնձկանցունէ և կուտայ ձիւղութեան ձեռք որպէս զի ուղած ախոռը տանին կապեն, ո՛վ որ իւր ընտրական իրաւունքը չի յարգիր և ըստ արժանւոյն չի գործադրեր զայն, այդ ըսել է մարդ անանով կապել և անգիտակ է մարդ:

Կային արժանապատուութեան զգացումներ:

Յաւաքիկայ ընտրութիւնը ընտրողաց արժեքն ի հանդէս պիտի ածեն: Տեսնե՛նք:

Ի. Յ. Ս.

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Վանէն էքսփրէսի գրուած նամակ մը Բաղէշի Կորնկան գիւղի գայմագամին Հայ աղու մը որ իւր ուղեւորներն էր, եկեղեցւոյ մէջ բանաւարելու տիւր գէպը մը գրելէ վերջը կը ծանուցանէ նաեւ թէ՛ տէր Սարգիսեան Պողոս աղան ունի անդամաւոր մը ցերեկ տան իւր տանը առջի երեք գողերու հանդիպելով, ասոնք Պողոսը վիրաւորել և 300 տկի տուել են ձեռքէն: Գողերը զորս Պողոս աղան խիստ լաւ կը ճանչէ եղեր, անկախն բռնուած չեն:

— Պէրլինի օսմանեան դեպքին Սիւս փաշայի ճամբարցութիւնը անցեալ շաբթու վարնա հեռագրութեամբ, վարնայի գաւառապետը փառաւոր ընդունելութիւն մ'ընելու համար մեծ պատրաստութիւն տեսեր և ինքն անձամբ վարնայի շոգենաւը ընդ առաջ գացեր է. ասկային ինչպէս կը յիշեն ընթերցողք, Սիւս փաշա շոգենաւին մէջ չէր գտնուեր. վառն զի դեռ երեքշաբթի օր մեկնեցաւ:

— Պէրլինի արքունի փողերանոցին ծըխահանին մէջ երկարատեան ի վեր հաւաքուած ձանձխարիթէն (իս) մօտեւ չորս լիտր ոսկի, այսինքն իւր 227 լիտրայի արծաթեութեամբ օսկի առնուած է:

— Գիտունք ստուգած են թէ՛ Ովկէանոսի մէջ կան իւր 13,000 տեսակ ձուկեր:

— Այս տարի անգղ. բանակին 137,632 զինւորաց և պաշտօնակալաց համար 15,606,700 անգղ. լիւր ծախք նշանակուած է ելտացուցին մէջ:

— Սիրիէն մարաքաղաքը եկող Ահմէտ և Իսմայիլ պէյերը կայսերական թանգարանի յատկացեալ օւթը օնտուկ հընութիւն բերեր են հետերին:

— Բուսանիայէն և Ռուսաստանէն բազմաթիւ գաղթականներ օկոտն գող մարաքաղաք: Տօպուսայէն 120, Սէվասթափօլէն 76 չէրքէզ, Երեմէն 50 քափ թաթար եկան անցեալ շաբթու: Գարնանային եղանակը գաղթականաց

ստուար խումբ մը պիտի բերէ մայրաքաղաքս: Պաշտօնակալէն և Արևել-Ռուսիայէն ալ մահմէտականներ պիտի գաղթեն:

— Առկերթայդը կը գրէ թէ օսման հան պանդան իզմիտի երկաթուղին մինչև Ատա-բազար երկնցնելու համար կառավարութեան հետ բանակցութեան մը տոմ է: Եւ եթէ իւսկիւտարէն Պաշտօնաշինութիւնը երկաթուղին վերջնապէս օրոշուի, իզմիտ Ատա-բազարի գիծը իբրեւ օկզբնական գիծ և գլուխ պիտի նշկատուի:

— Մայրաքաղաքի նախարար պապական ներկայացուցիչ Պ. Վանսթեյլի հրապարակած Ս. Պապին կողմէն Մոսկուա պիտի երթայ, Չարին թագադրութեան հանդիսին ներկայ գտնուելու համար:

— Բուսթիլի երկաթուղւոյ վիճակահանութեան ամենէն մեծ պարգևը (600 հազար ֆրանք) Ղալաթիա յոյն վաճառատան մը գրադրին ինկեր է:

— Պէոյիւքաթէի բարբիին քեռարը քրտին ցուէն ինքզինքը ծովը նետելով ի վտար, մարմինը մինչև այսօր գտնուած չէ:

— Հունգարիոյ արաքին գործոց պաշտօնէս Պ. Բալէյ ախօք վաղը Հէրոսէ-Պոսնա պիտի երթայ եղբոր տեղւոյն վիճակը հասկնալու համար:

— Հէրոսէ-Պոսնայի արաքութեան շինութիւնը օր ձմրան պատճառաւ դադարած էր, պիտի վերսկսի այս օրերս:

— Տալէ Յալթուկ լրագիրը կը գրէ թէ կայսերական կառավարութիւնը Պաշտօնի ներքին քաղաքը Գերմանիոյ թողուլ յանձն առեր է գերմանական գաղթականութիւն մը հիմնելու համար:

— Դարձեալ վերսյիշեալ լրագիրը կը գրէ թէ Բ. Դաւադ Կորոէն Կարին տանող ճամբուն վրայ ամրութիւններ պիտի շինէ:

— Տրիպոլիէն տանուած տեղեկութեանց համեմատ, կրօն էքսպիդէս, ժողովրդեան մէջ յազմունք կայ տեղական կառավարութեան դէմ, վասն զի զօրաց ծախքը վճարելու համար տեղական կառավարութիւնը ծանր և անկանոն տուրքեր կը դնէ եղբոր ժողովրդեան վրայ: Էքսպիդէս օտուգութիւնը առանց երաշխաւորելու կրօն թէ ժողովրդեան վերայիշեալ յազմունքը ընդհանուր ապրումամբութեան մը գոյնն առած է:

— Էքսպիդէս կրօն թէ շաբաթ աւուր նիստին դեպքեր պիտի մերժեն Բ. Դրան ընտրելի Պիպ Տոտա իշխանը Լիբանանու կառավարչութեան համար:

— Մր. Պէնճամին անուն ամերիկացի փաստաբան մը, որ 20 տարիէ հետէ Անգղիա հաստատուած է, անցեալ 1882 տարւոյ մէջ իւր պաշտպանած դատերուն փոխարէն վարձ ընդունեց 28,375 լիւրա: Միայն մէկ դատի մը համար ընդունած է 5,555 լիւրա:

— Պէլճիգա ունի իւր 1,250,000 չափահաս արու բնակչաց համար 102,000 գինեւուն, կամ 12 անձի համար մէկ գինեւուն: 1830 էն ի վեր Պէլճիգայի մէջ ոգելից ըմպելեաց գործածութիւնն աւելցած է հնգապատիկ:

— Գերմանիոյ կայսերական թղթատարութեան կողմէն հրատարակուած է ցանկ մը 8612 լրագրաց, և յիշեալ լրագիրներէն ար և իցէ մէկուն բաժանորդ գրուելու համար ուզողը Գերմանիոյ ար և իցէ գիւղի կամ քաղաքի թղթատունը կը դիմէ և տակը հոն կը հասուցանէ: Այս լրագիրներէն 5,550 ը գերմաներէն լեզուաւ, 1,022 ը գաղղիներէն, և մնացեալը գրեթէ բոլոր քաղաքակրթեալ ազգաց լեզուներով հրատարակուած լրագիրներ են:

— Յիսուն տարի առաջ բոլոր աշխարհի մէջ բուրդի բերքն էր տարին 320,000,000 լիւր (2 3/4 լիւր է մէկ քաշ), իսկ հիմա աշխարհի բուրդի բերքն է տարին 1,600,000,000 լիւր: Յիսուն տարի առաջ Եւրոպայի բուրդի բերքն էր 280 միլիոն լիւր, իսկ հիմա 760 միլիոն լիւր է: Միացեալ Նահանգաց բուրդի բերքն էր յիսուն տարի առաջ 10 միլիոն լիւր, իսկ հիմա եղած է 208 միլիոն լիւր, իսկ Աւստրալիոյ բուրդի բերքն արջափ ժամանակի մէջ 6 միլիոն լիւրէ հասած է 350 միլիոն լիւրի:

— Բարիդի մէջ, ինչպէս Եւրոպայի ուրիշ քաղաքներ, կան մեռելոց տաններ ուր կը դրուին փողոցի մէջ գտնուած մեռելաք ջանի մ'օր, որպէս զի անոնց բարեկամները գալով ճանչնան մեռելները, և ասին թողել զանոնք: Բարիդի մեռելատունը գրաւած մեռելոց մարմինները նոր գիւտով մը կը օտուցուցուին և կըլլան քարի պէս կարծէ, և այս օտուցեալ վիճակի մէջ կը պահուին սենեակ մը որ ապակեայ դռներ ունի: Որոց մէջէն մարդիկ կրնան նայիլ մեռելոց և ճանչնալ զանոնք:

— Երկու գաղղիացի օւղևորք յԱպիսինիա Ծոռ կոչուած երկրին Մէնէլէթ թագաւորին հետ կնքած են պայմանագրութիւն մը, որով այն թագաւորը Դաղղիոյ կը թողու ընդարձակ երկիր մը, և արտօնութիւն կուտայ երկաթուղի մը շինելու Ծոռի և Օպօքի գաղղիական գաղթականութեան մէջտեղ: Մէնէլէթ թագաւորն է ժառանգ Ապիսինիոյ Յօվհաննէս թագաւորին, որուն համար կրօնի թէ հիւանդ է: Դաղղիացիք հիմա շատ սեծ ջանք կընեն իրենց ազգեցուծութիւնը տարածելու Մատակապարի մէջ, Ափրիկէի այլ և այլ կողմերը, Սուրիոյ մէջ և Չինաստանի սահմանակից երկրներու մէջ:

— Ռուսիա ունի հիմա երկաթուղի մը որ կերթայ Սև ծովէն ի Կասպից ծով: Կասպից ծովուն արևելեան կողմն ուրիշ երկաթուղի մը կ'երթայ նոյն ծովուն Էքերքէն մինչև Գըղը Արվաթ, իբր 164 մղոն տեղ, կամ Կասպից ծովէն մինչև Հէրադ ճամբուն հեռաւորութեան մէկ հինգերորդին չափ: Կը կարծուի թէ մինչև Հէրադ երկաթուղի մը շինելու 2 միլիոն լիւրայէ աւելի ծախք չ'երթար, և թէ մինչև առաջ տարի Ռուսիա պիտի շինէ այն երկաթուղին: Այն տանն Ռուսիա Աֆղանիստանի ճամբով Հնդկոտանի օպաւանալու գիւրքի մէջ պիտի գրտնուի:

— Կեդրոնական Ասիոյ կուսակալ Կորնպետ Զէրնայթ Թաշքէնտի մէջ հիւանդանոց մը հիմնած է մահմէտական կանանց համար: Այս հիւանդանոցն է բուրովին Ռուս կին բժշկաց տեսչութեան ներքեւ:

— 1881-82 տարւոյ մէջ Հնդկաստանի եկամուտն էր 73,696,000 անգլ. լիւր, և ծախքը 71,113,000 լիւր: Այսպէս Հնդկաստանի եկամուտն եղած է 2,583,000 լիւրա աւելի քան ծախքը: Ափիոնի միայն եկամուտն էր 7,217,000 անգլ. լիւր:

— Երուսաղէմէն կը ծանուցանեն թէ չորս հարիւրի չափ ուխտաւոր գաղղիացիք, խաչակրաց ժամանակը եղածին նման կուրծքերնին կարմիր խաչ կրելով Երուսաղէմ կայցելեն եղբոր:

— Ալպանիացաց պարագլուխներէն Հօտօ փաշտ օր ժամանակէ մը ի վեր երզնկայ արօտուած է, խելագարելով ինքզինքը տան վերի յարկին պատուհանէն վար նետելու թեւ կ'որարէ:

— Ռուսիոյ դեպպանը Բ. Դրան ծանուցադիր մը ղրկելով, պահանջեր է որ վերջին պատերազմէ վնասեալ ռուս վաճառականաց տուգանքը ընդ հօւպ վճարուի և այդ խնդիրը մէջ տեղէն վերնայ:

— Վաղթ կրօն թէ Բուսթիլի երկաթուղւոյ եւրոպական գիծերու հետ միացման վերաբերեալ կայսերական հրովարտեց ելեր է:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ խառն ժողով գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և Առնանպետութեամբ Վահմ. Սիման Պէյի:

Ազգային ժողովոյ որոշման համեմատ հեռագիր մը զարնուեցաւ երէկ Էջմիածնի կաթողիկոսական տեղապահ Գեր. Մակար Սրբազանի, որով Ազգային վարչութիւնը յանուն Ազգային ժողովոյ կը հարցնէ թէ նորոգ կաթողիկոսի ընտրութեան համար ինչ միջոցներ ձեռք առնուած են Ս. Սի. նօգին կողմէն: Թէ ընտրութեան ժամանակը արդէն որոշուած է, կամ թէ Ս. Սիմօք Ռուսական կառավարութեանէն խնդրած է որ ընտրութեան ժամանակը երկարի:

Ազգային երեսփոխաններէն Տ. Ռակի քահանայի կողմէն հարցում մը եղած ըլլալով Ազգային վարչութեան թէ մայրաքաղաք գտնուող առաջնորդք իրենց անմեղութիւնը հաստատուելէ վերջը ինչպէս համար պաշտօնատեղին ղրկուած չեն, և թէ Սոյ կաթողիկոսական Պէրաթին համար ինչ միջոցներ ձեռք առնուած են ցարդ, խառն ժողովը այն հարցման պատասխանագիրը պատրաստեց:

Հաւատարմագրիւր կը տեղեկանամք թէ Սոյ կաթողիկոսին հին Պէրաթը ձեռքէն առնելով նոր Պէրաթ մը տալու համար Բ. Դրանէն պէտք եղած հրամանները արուած են որոց օր անկ է:

Ամսօրն ինքնակամ անհատներ Գեր. Պողոս վարդապետ խօստանալով խառն ժողովոյ ներկայանալով, ժողովը յանձնարարարեց իրեն որ Ամսօրն Ազգային ժողովներու փափաքանոց համաժողով չունի իւր պաշտօնաւորին ուղեւորի, նկատելով որ Գեր. Եղեռնեան Սրբազան բնաւորեալը չը կրնար ըլլալ իւր պաշտօնավորութեան:

Գեր. Պողոս վարդապետ խօստանալ քանի մը օրէն իւր պաշտօնաւորին ուղեւորի:

Գողթական ժողովն ալ երէկ առանձին նիստ ըրաւ:

Տիւնթուրի հայերէն թարգմանութեամբ ապագրութեան համար զանազան անձերէ ինչպէս նաև փանստեան Կարապետ էֆէնտի կողմէն աւագորկու թիւները ըլլալով, Գողթական ժողովը սոյն աւագորկութիւնները քննելու համար յանձնարարաւ մը կարգեց օրոյ անդամ են Մամիկոնեան Վսեմ. Միքայէլ էֆ. և Թորոսեան Մեծ. Յովհաննէս էֆէնտի:

Մանկեանի ժառանգական խնդրոյն համար Ազգ. Երեսփոխան Աւետիս էֆ. Սուրէնեան Ազգ. ժողովոյ որոշման համաձայն Գող. ժողովոյ ներկայանալով երէկ, ինչ ինչ բացատրութիւններ տուաւ և այս խնդրոյն մէջ 300 ոսկւոյ կաշառակերութեամբ կասկածելի պաշտօնէին անունը յայտնեց:

Գող. ժողովը օրօշեց սոյն բացատրութեան վրայ քննութիւն կատարել և ըստ այնմ պատասխանել Ազգ. ժողովոյ:

Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ կողմէն Բերայի ընդհանուր պարտուց վճարման և Արքաղարի շինութեան համար 4300 ոսկւոյ փոխառութիւն մը ընելու համար աւագորկեալ ծրագիրը դրած էինք արդէն:

Գող. ժողովը սոյն ծրագիրը ոկզբամբ ընդունելէ վերջը նոյնին մանրամասնութեանց նկատմամբ Թաղ. Խորհրդոյ հետ բանակցելու պէտքն զգալով, Գող. ժողովէն և Տնտես. Խորհրդէն երկերկու հօգի նշանակեց սոյն բանակցութիւնը կատարելու համար:

Գող. ժողովէն նշանակեալ երկու անձինքն են, Վսեմ. Սիմեոն պէյ Մագսուտեան և Մեծ. Գրիգոր էֆ. Խաղրեան:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը իւթիւնեան Արժ. Գէորգ վարդապետէն աւելականալով թէ՛ Բուսմանիոյ Բոսան քաղաքի հարստացող գործարարներէն թէ՛ օրօշող Սողոմոնեան 6000 քրիմից ոսկի նուիրած է Բուսմանիոյ մէջ հայկապ վարժարան մը հիմնելու համար, օրհնութեան կոնդակ մը զրկեց առ նորին մեծապատուութիւն:

Տնտես. Խորհուրդն ալ երէկ նիստ ըրաւ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ և Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ կաշառական ծրագիրովն զբաղեցաւ գրեթէ և ժամանակով:

Հալի. նոյնպէս Սթիմարաճեան էֆ. Քը. նալը կղզիէն ունեցած պահանջքի խնդրովն զբաղեցաւ, որ իւր անկոններովը 200,000 զըշ. ի յանդած է:

Յաւաք քրտի իմացանք թէ Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հօր քօյրը Ազնուաւուն Տիկին Արուսեակ Ֆիլիպէի մէջ իւր մահկանացուն կնքեր է:

Այսպիսի ցաւալի կորստեան մը վրայ Գեր. Փոխանորդ Հօր երկնից մխիթարութիւնը կը հայցեմք:

Գողթական ժողովը Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ նորագ ընտրութիւնը վաւերացուց երէկ և հաստատութեան կոնդակ զրկել օրօշեց:

Բողէշի Կարճկան գիւղի Գայմաքամ մը իւր հայ ապաստարը եկեղեցւոյ մէջ բանաբարած լինելով, ինչպէս կը յիշեն ընթերցողք, Ս. Պատրիարք Հայրը յիշեալ գայմաքամին դէմ ազգու թագրիր մը ուղղեց առ Բ. Դուռն:

ԱՌՆԻՏՐԱԿԱՆ ԿԱՐԻՒՈՐ ԱԶԴ

Երեսուն հինգ տարիէ ի վեր Փարիզու մէջ ուսմամբ եւ գործով ապրող Թիւսիւզեան Յովհաննէս էֆ. իւր հայրենակցաց կը նուիրէ իւր փորձագու, ժրաջան եւ հաւատարիմ միջնորդութիւնն առեւտրական ամեն տեսակ գործողութեանց համար համեստ միջնորդագնով. հասցէն է 26 «ռիւ Դե Կառնիյօլ» (Rue des Batignolles) Փարիզ:

Դաւերը, մարգագետինը, ջուրը շատ կը սիրեմ և չեմ ուզեր տիւր փառասիրութեան մը զոհ առնալ զանոնք և անոնց գալարին ու ծաղիկները ծախել այնպիսի մարգու մը որ իւր կարծեցեալ միլիոնատէրութիւնը յաւաք քշելու համար բնաւ հիմ մը չունի:

— Ճշմարիտ, ըսաւ Ալպէրթ. այս գործը ընդունելու վրայ ունեցած ցաւը կը նորոգէք: Այս տունը թէև ներկայ ժամանակին յարմար չէ, սակայն հոս իւր տեղն է, եւ մենք ինչ որ ալ ընենք, անոր պատմական հանգամանքը արած, բնութիւնը ազդեցուցած և ինքզինքնիւ ծաղրելի ըրած պիտի ըլլանք: քանի որ մեր ընկերքը անհեթեթ բան մը պիտի ըլլայ:

— Կամայ, ըսաւ ծեր Ուէնհօլտ Ալպէրթին թեմէն բանեկով. շատ բարձր պէտք չէ խօսինք: Ծառ մարդիկ մեր ըսածը չեն հասկնար, և պէտք է հոռոսքին հետ լողալ: Եթէ մենք չընենք, ուրիշներ պիտի ընեն: Ժամանակ պիտի գայ անշուշտ յորում ապագային ճարտարապետները յանձնարարութեամբ աւատական կործեցեալ հին տնակ մը պիտի շինեն նման անոր զոր աչաց առջև ունինք: Ասկէ զատ Պ. Պէրսամի հաճոյք ընծայելու համար զանկա նորածին գղեկի մը վերածել նըւազ ծաղրելի է: Բայց անմիջապէս կրակ ընելու պարտաւոր ենք: Խորհրդակցելու այսօր հոս պիտի գայ ճիշդ այն ժամուն յորում դուք եկաք երէկ. այս առաջին կառին սպասենք: Առ այժմ ես կապքը ուղեցի, կուզեմ քիչ մը երթալ պտղաբեր քննելու համար, օրպէս զի հապապը եկած տանն չը կարծէ թէ ես իմ գնդապետ խաղէն դուրս հանել կուզեմ: Կուզէ՞ք ինծի ընկերանալ:

— Ահ, Յրանտին, աղաղակեց Պ. Ուէնհօլտ: և եւրիտաւորաւ աղջկան ձեռքէն բռնեց: Դուսն հոգ: Միշտ հոգ: Կը կարծէի որ Պրիւնօ հօրեղբայրդ հետք տարած է զքեզ, եթէ ոչ զքեզ պիտի փնտաէի:

— Պրիւնօ հօրեղբայրը. սակայն անիկա ամուրի է: զի ինչ պիտի ընէ, Ծառ մեծ դժբաղդութիւն մ'է որ իմ աղգակներս կամ այրի են կամ ամուրի: Եթէ ոչ անոնց մէկուն դուռը պիտի զարնէի ապաստանարան խնդրելու համար, դուքէ ձեր դուռը հօրեղբայր իմ, երբ մեր տունը ծախեցին: Անշուշտ այս բանը յետին տոտիճան չբաւարարութեան մէջ պիտի ընէի: և ճշմարտութիւնն ալ այն է որ նոյնչափ չբաւար էի: Եւ ահա այն տանն օգնութիւն ստացայ այն ձեռքէն ուրկէ չէի սպասեր:

— Ձեմ կարծեր որ ա Վորը բնակող ծերուկ կա խորդէն ըլլայ:

— Ճիշդ անկէ, կրկնեց Յրանտին ուժեղ ձայնիւ, Կը նմանէի այն թաշուհին զոր իւր բայնէն տարագիր ըրած էին: և որ ուրիշ ճիւղի մը վրայ երթալ ապաստանելու չափ զօրաւոր թեքը չունէր: Ձեի գիտեր ո՛ւր երթամ: և ճշմարիտ կը խնդամ երբ իմ աղքատութիւնըս և գլխէս անցած յիմարական բաները կը յիշեմ: Յայնժամ եկաւ այդ պառաւը. ապագամագիր մ'ուշէր... սակայն ուրիշ անգամ կը պատմեմ երբ մինակ ըլլանք:

Օրիորդը տեսաւ որ Ալպէրթ համակրական նայուածքով զայն յատից ցգլուխ կը դիտէր:

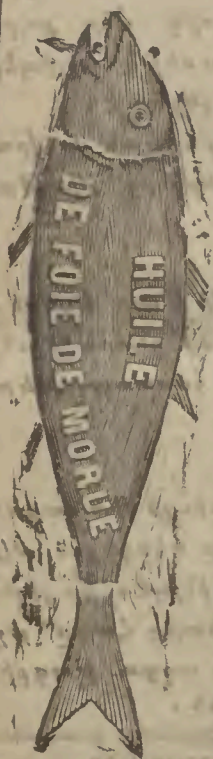
— Լաւ, աւելի պիտի գայ անշուշտ, ըսաւ ծեր Ուէնհօլտ աղջկան այսերուն բարեկամական ապառկ

ԴԵՂԱՐԱՆ Տ. ԱԼԼԱԶԱՔԵՐՏՈՒՆ

ԵՏՆԻ ՀԱՄԻ ԲՕՍԹԱԻ ԱՆԵՒ ԴԻՄԱՑ

ԹԻԻ 42

ԶԿԱՆ ԻՒՂԻ
ՏԷՓՕ

ԶԿԱՆ ԻՒՂԻ
ՏԷՓՕ

Այս անգամ Եւրոպայի
գործարարներէն, ամենէն
ընտիր եւ թարմ գեղեր յա-
ճախորդաց կը ծախուին ա-
ժան գնով: Նոյնպէս գե-
ղարանէս մեծ խնամով
պատրաստուած ճշիւթեր
տը Բէրսիւն անուն օգտա-
ւետ գեղը կը գտնուի: Այս
գեղը թէ ստամբարի հի-
ւանդութեան կամ դժուա-
րամարութեան, եւ թէ յղի
կանանց սիրտ խառնուողի
եւ այլն տկարութեանց հա-
մար յոյժ դժուար եւ կազ-
դուրիշ բաղադրութիւն մէ-
տրուէ գործածութեան կեր-
պը գեղարանէս կը տրուի:
Նաեւ ամեն տեսակ օգտա-
ւետ հանքային թարմ ջու-
րեր ալ բերել տուած ենք:
Մասնաւորապէս Նոր-
վեկիոյ ձկանի յուսմէն
ընտիր տեսակէն, թէ օխա-
յով եւ թէ չիշտով խիստ
աժան գնով կը ծախուին:
Դեղարանիս մէջ Տոք-
թիօր Այվազեան էֆ. ա-
մեն օր ժամը 7էն մինչեւ
10 գտնուելով, իրեն զի-
մով ճիւղաւորները, նաեւ տը-
գայոց հիւանդութիւնները
պիտի դարմանէ: Նոյնպէս Այվազեան էֆ.
մի միայն սուրբաթ օրերը ժամը 7էն մինչեւ
10 իրեն զիմով հիւանդները ձրի պիտի
դարմանէ, եւ նոյն օրը գեղարանէս խիստ
կարօտեալ աղքատաց գեղերը ձրի պիտի
արուին:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԳ

ԴԵՂԱՐԱՆ Պ. ԵՒ Հ.

ԶՅԵԶՅԵՅԱՆ ԵՂԱՐԱՆ

Նրկար ժամանակէ ի վեր՝ Դեղարան ծառու-
թեան եւ գեղապարծութեան գրաւորով հասա-
րակութիւնը գոնացելու համար մեր ձեռքէն
թիւ 26 միջերանցէն չըլլալիս յայտնի է մեր
պատուարժան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարա-
կութեան: Այս անգամ ալ մեր յարգոյ յա-
ճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար գե-
ղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարի-
ներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղող մեր Պօլսոյ
նշխի-ձաւիթի թիւ 26 միջերանցէն գաւառայէս
Կ. Պօլսոյ Կամուրջին դիմացը 77 թիւ Ք. եւ Հ.
Քիւրիւկեան եղբ. անուամբ գեղարան եւ մը-
թերանոց (տէքօզիթօ) մ'ալ բացած ենք, ուր
Յարմայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ քիմիական
բաղադրութիւններն ու զանազան գեղերը,
մեծ խնամով չխնուած, եւ ամենէն ընտիր տե-
սակները կը գտնուին եւ աժան գնով կը ծախ-
ուին: Ասոնցմէ զառ, ամեն ասեւն գործած-
ուած զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկանի ուղ-
քօնեաք եւ ուրիշ բնական միջոց կը գտնուի,
ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ գործիքներ:
Եկած գեղազիրք իսկոյն թարմ գեղերով,
աժան գնով եւ մեծ խնամով կը պատրաս-
տուին: Ասոնցմէ զառ, գեղարանին վեր-
նայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ ու-
րոյնած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար
բժշկի հետ խորհրդակցելու հոգով անձինք, մեր
գեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը
տեսնեն:

Դարձեալ Հռչակաւոր բժիշկ Մեծ. Տօթք.
Արապեանն ալ որ իւր հարտարութեամբ շատ
տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղած է,
երկուշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը
ժամը 16-8 մեր գեղարանը պիտի գտնուի:

ԳՍԹԷԼԻՍ

(ՆԱԽԿԻՆ ԿԼՈՒԹՈՒ)

109 - Կալաթա Սանտրոգըւար փողոց - 109

Երբեմն Գօնթի Շահինի եւ յետոյ Վելուսոն
անուամբ մեր վարչութեան ներքեւ գտնուած
ծխախոտի գործարանն, այս անգամ կատա-
վարական պաշտօնական ազգարարութեամբ
իւր անունէն Քամալիարի փոխելով, բոսնալի-
նոյն ամեն ջան եւ զոհողութիւն չպիտի խը-
նայուի մեր կողմէն աւելի եւս ընդհանրու-
թեան գոհունակութեան արժանանալու, եւ
նորա ճաշտելը լիովին գոնացնելու համար: Եւ
տեւաբար կը հրաւիրեմք մեր արդոյ յաճա-
խորդներն, որ փութան պատուել արդէ գոր-
ծարանն, եւ նորա արտադրութեան ազնիւ եւ
ընտիր ծխախոտներէ բաղադրեալ լինելն փոր-
ձով հաստատեն:

Մասնաւոր խնամով նոր ձեռք բերուած
Եֆէնիէի հատընտիր բերքերուն շնորհիւ յա-
ճախորդը կարող են գտնել մեր քով այնպիսի
անխառն եւ զուտ հոտաւետ ծխախոտ եւ
գլանիկներ: Երոնց գերազանցութեան չեն կա-
րող հաւատարիլ եւ բողոքատութեան մտնել
ուրիշ օրէ: Եւ ծխախոտի արտադրութիւնը
թէ Կ. Պօլսէն տրուած եւ թէ գաւառներէն
գրկուած յանձնարարութիւնք ամենայն ճշդու-
թեամբ եւ փութանակի կը կատարուին, ինչ
քանակութեամբ որ ըլլան տրուած հրաման-
ներն:

Օտար երկիրներէ եկած յանձնարարութիւնք
ըստ մաքսային օրինաց պատնոյլի առերեւ-
տա են:

Մթերանոց, Կալաթա Սանտրոգըւար փողոց
թիւ 109:

Մասնաձեւը, Կ. Պօլսոյ Պալաթ-բաղար
թիւ 165:

ՏԵՄԵՐԳԱՓՈԽԵԱՆ ԵՂԱՐԱՆ

ՏԵՐ-ԻՄԱՐԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԱՆ

Ջրկալ փաղա խառն քիւ 14

մը տալով. վասն զի հոս շատ անգամ պիտի գտնուի
ամբողջ օրեր պիտի անցընեմ: Այն տեսն կուգամ զբեղ
կը տեսնեմ:

— Զիս տեսնել, օրիորդին տանը մէջ. անկարե-
լի է. պատուօրոտեց Թրանսին: Հոն օյցելութիւն չըն-
քանուիր:

— Ուրեմն դու պիտի գտնուի անտեսելու իմ պար-
տիզիս մէջ, ըսաւ Ուէնհօլտ:

— Ահա ծաղրական խօսք մ'ալ: Ըսաւ երիտա-
ւորդ աղջիկը: Այս պարտիզին մէջ ինչ պիտի ընէք:

— Հրաշքներ պիտի տեսնես, ըսաւ հօրեղբայրը:
Գ. ճարտարտպետը այս հին շէնքը պարտիքի եւ ես այս
պարտեզը ճեմելիքի պիտի փոխենք. . . Եւ ո՛վ գիտէ.
թերեւս ճաւաղիկով ճեմելիքի մը:

— Իրաւ կրօնք, ըսաւ Թրանսին եւ մարգարտի նը-
ման երկու կողք. ակապները ցուցնելով կը խնդար:
Սակայն ես խորհուրդ կուտամ որ այս տունը եւ պար-
տեզը ինչ օրէն, նոյն մնան: Դուք կուգէք զիս ծաղ-
րել. ակապն ես խնդալու ժամանակ չունիմ. Դիւղը գործ
ունիմ. եւ օրովհետեւ կէս օրէն առաջ վերադառնալու
եմ, ուստի պէտք է աճապարեմ:

Հօրեղբայրը սեղեց ճամբան կտրել. ակապն օրիոր-
դը անոր թիւին ներքեւէն անցաւ եւ ծակէ մը ցանկը փա-
խաւ: Յայնժամ կեցաւ եւ պառաց:

— Բոլոր ուղիղ եւ ուրաքապոյտ ճամբայները դի-
տեմ ես, եւ զիս բռնել շատ դիւրին չէ:

Անոր ուրաքալիւր ծիծաղը նորէն լսուեցաւ. եւ նա
աներեւոյթ եղաւ:

— Այս երիտասարդ աղջիկն ո՛վ է, հարցուց Ալ-
պէրը:

— Վերջին տանուտիրոջ աղջիկն է: Ինչպէս ձեզի
ըսի, իմ կնոջ հետեւոր ազգական է: Քանի մը տարի
առաջ քաղաքին մէջ ամառական գարոց մ'էր եւ կի-
րակի օրերը մեր տունը կանցընէր. . . Շատ գեղեցիկ
է, եւ զուարթ՝ գարնանային արտուտի նման: Այս զը-
ւարթութիւնն ո՛ւնի է. Գ. տը կրէ: Առաւուած միայն
գիտէ. վասն զի հէք աղջիկը զուարթութեան շատ սխա-
ճաւներ չունի: Տօնեհհինգ ամսէ ի վեր օրը է. աղ-
քատ, վասն զի տունը ծախուելէն ետքը իւր մայրական
ժառանգութեան հազիւ քանի մը հազար թալէր մը-
նաց իրեն. եւ հիմա օրիորդին տան մէջ գրեթէ ըսպա-
ռուհոյ նման պատասպարուած է. օրիորդը, երիտասարդ
եւ իրեն նման եւառնգուն աղջկան մը համար բանալէ մը
աւելի գէշ է: Իսկ փոքր օրիորդը ամեն տուն կը խըն-
դայ: Իրաւ է որ խնդալու պատեն մարգարտահիւս ակ-
ապները եւ մայրիկ երկնքի նման փայլուն աչքերը կը
ցուցնեն: Ահ, երիտասարդութիւն երիտասարդու-
թիւն:

Բարեմիա ծերունին բոլորովին զուարթանալով շա-
րունակեց:

— Բայց ինչ հարկ կայ Թրանսինի աչացը վրայ խօ-
սելու. քանի որ մենք երկուքս հոս թաթխուած ենք:
Մինչեւ որ օրիորդին տունը եւ արօտին մէջ իրաւունք
չունենանք, բան մ'ընելիք չունինք: Դեռ երեկ հապա-
պին խօսեցայ այս մասին, բայց նա կը կարծէ թէ ա-
րկիւտ բան մը չէ, դրամով եւ խելքով ամեն բան կրնայ
ձեռք բերուիլ: Զճմարիան ըսելով անոր խօսելու կերպը
ինծի հաճելի չէ: Եւ կուգեմ որ այդ ծերակը հոս դայ
եւ չը յաջողի, այնքան այս գործին փափաք չունիմ: